

JAARVERSLAG 2015

MiND | Meldpunt Internet Discriminatie

12 januari 2016

JAARVERSLAG 2015

MiND | Meldpunt Internet Discriminatie

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Jaarcijfers	4
1.1 Meldingen per maand	4
1.2 Bron van de uitingen	6
1.3 Vervolgacties naar aanleiding van meldingen	7
2. Discriminatiegronden	8
2.1 Type discriminatiegronden	8
2.2 Specificatie meldingen over discriminatie op grond van ras	9
2.3 Specificatie meldingen over discriminatie op grond van godsdienst	10

JAARVERSLAG 2015

MiND | Meldpunt Internet Discriminatie

Voorwoord

Sinds 2013 is MiND het landelijk meldpunt voor strafbare discriminatie op internet. Hoewel Nederland over het algemeen een degelijk moderatiebeleid kent, blijven er altijd discriminerende teksten online verschijnen die kwetsend zijn voor groepen binnen onze samenleving. Nog niet eerder was het aantal ontvangen meldingen zo hoog als in 2015. Dit jaarverslag geeft inzicht in de ontwikkelingen van het afgelopen jaar.

De verklaring voor de stijging is niet eenduidig. In de eerste plaats neemt de bekendheid van MiND toe, onder andere door onze Facebook-campagnes, de landelijke anti-discriminatiecampagne 'Zet een streep door discriminatie.' van de Rijksoverheid en intensivering van de samenwerking met onze partners. Daarnaast spelen landelijke discussies in de samenleving een rol. Dit was goed zichtbaar in de hoeveelheid meldingen over 'vluchtelingen' in de laatste vier maanden van 2015.

Meer dan de helft van de meldingen heeft betrekking op uitingen op social media, met name op Twitter en Facebook. Eind 2015 hebben we concrete afspraken gemaakt met deze partijen over de gezamenlijke aanpak van discriminatie. Hierdoor beschikt MiND over betere mogelijkheden bij de bestrijding van online discriminatie op deze platforms.

Titus Visser
Directeur NL Confidential

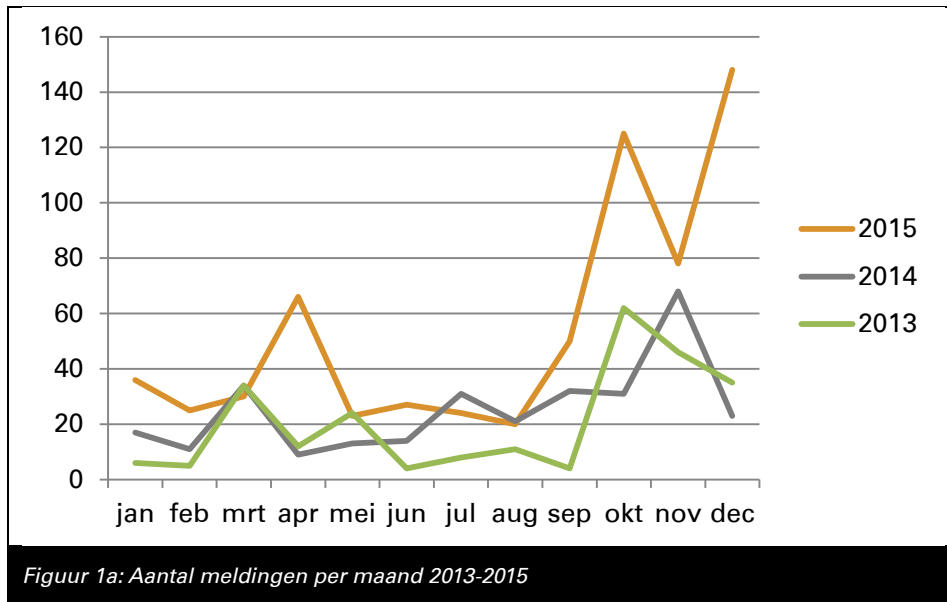
1. Jaarcijfers

1.1 Meldingen per maand

MiND ontving in 2015 een recordaantal van 652 meldingen over discriminerende uitingen op internet. Het grootste deel van deze meldingen (44%) ging over discriminatie op grond van ras. Vrijwel het hele jaar lag het maandelijks aantal meldingen hoger dan een jaar eerder. Gemiddeld ontving MiND maandelijks 54 meldingen. De piek lag net als voorgaande jaren in het vierde kwartaal. Deze stijging met name te maken met discussies in de samenleving met betrekking tot de toestroom van vluchtelingen naar Europa en de aanslagen in Parijs.

	2015	2014	2013
Januari	36	17	6
Februari	25	11	5
Maart	30	34	34
April	66	9	12
Mei	23	13	24
Juni	27	14	4
Juli	24	31	8
Augustus	20	21	11
September	50	32	4
Oktober	125	31	62
November	78	68	46
December	148	23	35
Totaal	652	304	251

Figuur 1: Aantal meldingen per maand

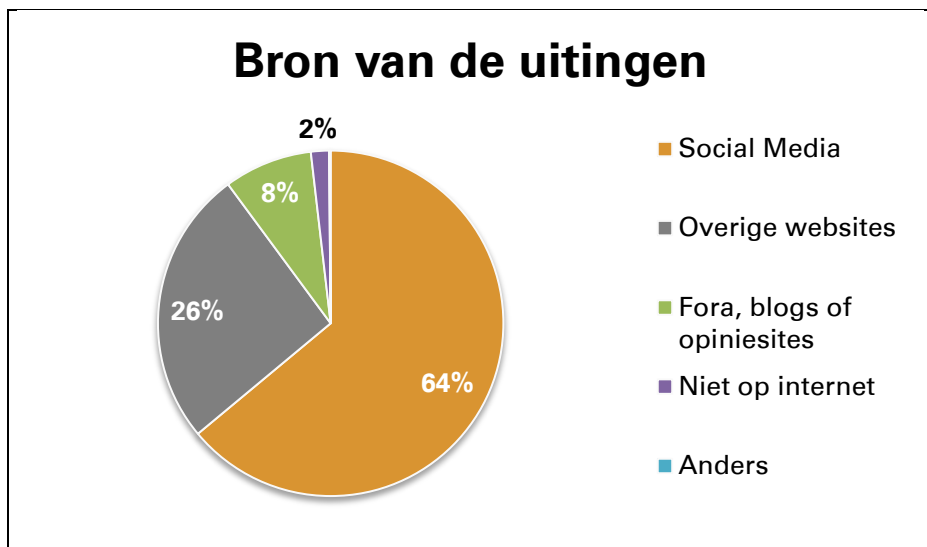

1.2 Bron van de uitingen

Bijna twee derde (64%) van de ontvangen meldingen gaat over uitingen op social media zoals Facebook, Twitter en YouTube. In acht procent van de meldingen betreft het een forum, blog of opiniewebsite. 26% van de meldingen betreft overige websites. Het aantal meldingen over uitingen die niet op internet zijn gedaan (bijvoorbeeld in een krant of op tv) is dit jaar verwaarloosbaar. De betreffende melders zijn geweest op een passende meldmogelijkheid. De melding in de categorie 'Anders' had betrekking op een uiting in een app.

	2015		2014		2013	
Social media	417	64%	137	45%	124	49%
Overige websites	169	26%	98	32%	92	37%
Fora, blogs of opiniesites	54	8%	47	15%	10	4%
Niet op internet	11	2%	23	8%	19	8%
Anders	1	0%	-	0%	6	2%
Totaal	652		305		251	

Figuur 2: Bron van de uitingen

1.3 Vervolgacties naar aanleiding van meldingen

Na ontvangst van een melding neemt MiND deze in behandeling. Als eerste onderzoekt MiND of de uiting (nog) online staat. Vervolgens beoordeelt MiND of de uiting strafbaar is op basis van artikel 137c t/m 137e van het Wetboek van Strafrecht en de bijbehorende jurisprudentie. Als dit het geval blijkt, dan verzoekt MiND de beheerder of moderator van de betreffende website om de uiting te verwijderen. Als aan een (herhaald) verzoek geen gehoor wordt gegeven, stelt MiND een aangiftedossier op voor het Openbaar Ministerie (OM).

Het onderstaand overzicht (figuur 3) geeft de vervolgacties in 2015 aan.

Melding niet strafbaar volgens artikel 137c t/m e	436
Doorverwijzing naar externen	91
Melding geleid tot verwijderingsverzoek	64
- Waarvan in behandeling MiND	23
- Aangifte	5
Reeds in behandeling Openbaar Ministerie	2
Melding bevat geen concrete link of website	52
Melding reeds verwijderd van website	7
Totaal	652

Figuur 3: Vervolgacties

Niet strafbaar

De medewerkers van MiND maken een eerste beoordeling van een melding waarbij onder andere wordt bepaald of de melding strafbaar is volgens het Nederlands Wetboek van Strafrecht en beschikbare jurisprudentie. Bij 436 meldingen was dit niet het geval, dit is percentageel gelijk aan 2014. Deze meldingen zijn door MiND geregistreerd en de melder heeft (indien er een e-mailadres bekend was) een e-mail ontvangen met een terugkoppeling met uitleg. Waar mogelijk zijn melder doorverwezen naar de juiste organisatie, bijvoorbeeld een antidiscriminatiebureau, de politie of het College van de Rechten van de Mens.

Strafbaar

In het afgelopen jaar heeft MiND voor 64 uitingen een verwijderingsverzoek ingediend. Op dit moment zijn 23 van deze verzoeken nog in behandeling. Er is zeven keer geen gehoor gegeven aan het verwijderingsverzoek. In vijf gevallen heeft MiND aangifte gedaan. In twee gevallen was er sprake van een buitenlands host en was de Nederlandse wetgeving niet van toepassing.

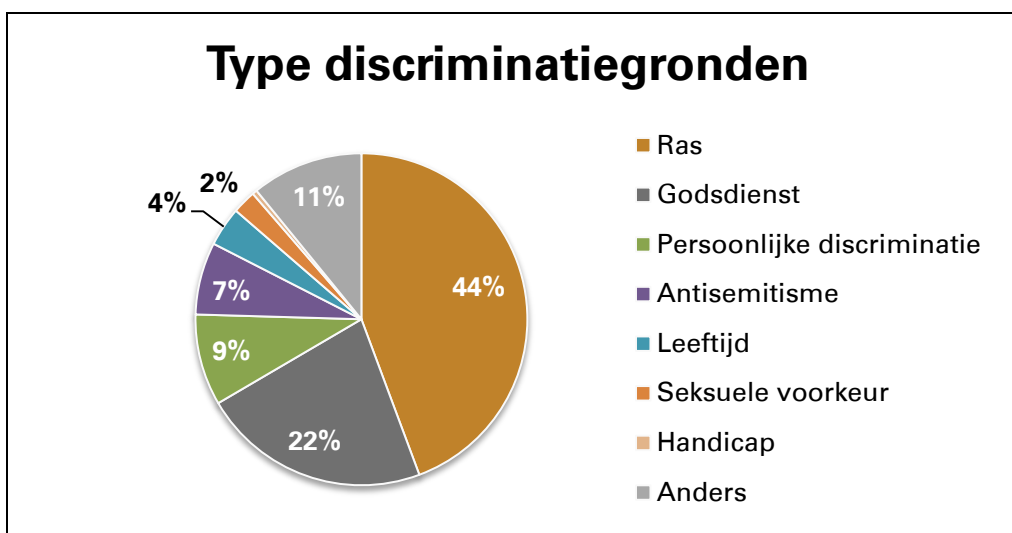
2. Discriminatiegronden

2.1 Type discriminatiegronden

MiND segmenteert meldingen op basis van acht discriminatiegronden: ras, leeftijd, seksuele voorkeur, persoonlijke discriminatie, antisemitisme, godsdienst, handicap en anders. Deze laatste categorie is een verzamelcategorie voor meldingen die niet onder één van de genoemde gronden vallen. De meest in het oog springende percentuele verschuiving is de categorie 'godsdienst'. Vrijwel alle meldingen binnen deze categorie hadden betrekking op de islam (zie 2.3). Deze uitingen werden voor een aanzienlijk deel gedaan rondom de maatschappelijke discussie over vluchtelingen en na de aanslagen in Parijs.

	2015		2014		2013	
Ras	289	44%	159	52%	129	51%
Godsdienst	145	22%	27	9%	12	5%
Persoonlijke discriminatie	58	9%	16	5%	15	6%
Antisemitisme	46	7%	31	10%	14	6%
Leeftijd	25	4%	29	10%	20	8%
Seksuele voorkeur	15	2%	7	2%	18	7%
Handicap	3	0%	2	1%	1	0%
Anders	71	11%	34	11%	42	17%
Totaal	652		305		251	

Figuur 4: Meldingen per categorie

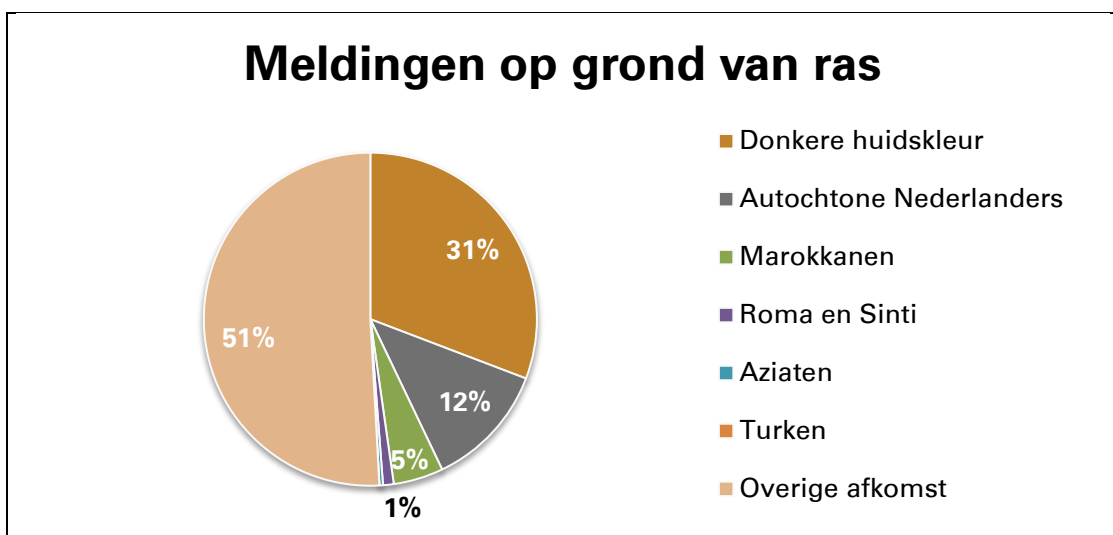

2.2 Specificatie meldingen over discriminatie op grond van ras

Bijna de helft van de ontvangen meldingen (44%) had in 2015 betrekking op discriminatie op grond van ras. De discussie in de samenleving over vluchtelingen heeft geleid tot een aanzienlijke toename van meldingen hierover. Als er in de uiting sprake was van vluchtelingen in het algemeen, zonder dat de specifieke afkomst herleidbaar was, zijn deze meldingen gecategoriseerd onder 'overige afkomst'. Dit verklaart de explosieve toename van het aantal meldingen binnen deze categorie. De helft van de meldingen over discriminatie op grond van ras had hierop betrekking.

	2015		2014		2013	
Donkere huidskleur	89	31%	63	40%	53	41%
Autochtone Nederlanders	35	12%	30	19%	41	32%
Marokkanen	14	5%	48	30%	24	19%
Roma en Sinti	3	1%	0	-	3	2%
Aziaten	1	0%	6	4%	2	1%
Overige afkomst	147	51%	10	6%	5	4%
Turken	0	-	2	1%	1	1%
Totaal	289		159		129	

Figuur 5: Specificatie meldingen ras

2.3 Specificatie meldingen over discriminatie op grond van godsdienst

Vrijwel alle meldingen op grond van discriminatie van godsdienst waren gerelateerd aan de islam (92). Er kwamen slechts drie meldingen binnen over het christendom en overige godsdiensten.

	2015		2014		2013	
Islam	142	98%	20	74%	10	83%
Christendom	1	1%	2	7%	2	17%
Overig	2	1%	5	19%	-	-
Totaal	145		27		14	

Figuur 6: Specificatie Godsdienst

